

**TREBALL FINAL DE GRAU EN
MESTRA D'EDUCACIÓ
PRIMÀRIA**

**MARA: MELODIES ARRELADES PER A
L'AULA DE MÚSICA**

MENCIÓ DE MÚSICA

Nom de l'alumne/a: Marta Lapuerta i Dasca

Nom del tutor/a de TFG: Amparo Porta

Àrea de Coneixement: Didàctica de l'Expressió Musical

Curs acadèmic: 1a convocatòria ordinària: període del 3 al 28 de juny del 2019

AGRAÏMENTS

A Amparo Porta, mestra tutora de la universitat, per orientar-me i conduir-me durant aquests mesos de treball fins a aconseguir el resultat final. A Lluís Granell, mestre i amic, per confiar en mi i apostar perquè fera aquest treball sobre la música tradicional. A la meua família, per haver-me fet créixer envoltada de música i fer que aquesta m'emocione.

ÍNDEX

1. RESUM.....	1
2. INTRODUCCIÓ.....	2
3. METODOLOGIA	4
4. DESENVOLUPAMENT DEL TREBALL.....	5
4.1 Participants	5
4.2 Materials.....	5
4.3 Temporalització	7
4.4 Desenvolupament de l'acció i fases.....	10
4.5 Disseny de la proposta	13
5. CONCLUSIONS I DISCUSSIONS	18
6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	19
6.1 Bibliografia	19
6.2 Webgrafia.....	20
ANNEXOS	21

1. RESUM

La modalitat escollida per a realitzar aquest Treball Final de Grau és el model didàctic.

El projecte *MARA* (Melodies arrelades per a l'aula de música) i l'objectiu d'aquest TFG és realitzar una proposta educativa per introduir la música tradicional valenciana a les aules de música de les escoles públiques. Aquesta introducció es realitzaria mitjançant la prèvia elecció de 6 melodies tradicionals d'arreu del territori valencià que adaptades als diferents instruments de l'aula (flautes, instruments Orff, bombo, caixa, panderos, triangle...) així com amb la introducció del flabiol valencià permetran conèixer, aprendre i interpretar aquestes melodies. A més, aquest projecte musical també pretén connectar i relacionar cada poble amb les diverses melodies i comprendre d'aquesta manera que la música tradicional té nexes d'unió entre els diferents pobles escollits.

Aquest projecte sorgeix de la necessitat personal de transmetre i fer conèixer les melodies més tradicionals de les nostres comarques als i les alumnes d'educació primària. Per tant, aquesta proposta es desenvoluparia mitjançant una metodologia participativa a l'aula amb xiquets i xiquetes d'entre 10 i 11 anys; cercant les localitats per saber la seua localització geogràfica, investigant com, qui o quan es tocava la melodia en concret i cercant fonts sonores, vídeos o fotografies que exemplifiquen la informació anterior. A més, es plantegen com a objectius els següents ítems; fomentar i afavorir l'aprenentatge de la música tradicional valenciana a l'escola, despertar i alimentar l'afició d'escoltar, gaudir i tocar música tradicional, fomentar l'estudi històric de les melodies tradicionals i conèixer la geografia valenciana.

PARAULES CLAU: Projecte educatiu, melodies tradicionals, identitat, educació musical, educació primària.

2. INTRODUCCIÓ

Les darreres dècades o fins i tot el darrer segle, s'ha fet una tasca important de recopilació i publicació de cançons i músiques tant en l'àmbit personal (Reig, *La música tradicional valenciana: Una aproximació etnomusicològica*), com local, comarcal o per part de la Generalitat (Fonoteca de materials); però si es queda en això, un recull, és com si haguérem fet un museu (biblioteca) on es pot anar a consultar o veure el que feien els romans temps enrere. Tot i que és imprescindible i de vital importància tindre a l'abast un arxiu d'aquestes característiques, el que em propose en aquest treball és aconseguir que la nostra cultura, de dolçaina i tabal, la més tradicional, continue viva als carrers, al dia a dia, que els xiquets i les xiquetes canten i toquen les cançons tradicionals valencianes, que coneguen i ballen el que als seus pobles es ballava, que parlen la nostra llengua tant a l'aula, com al pati o al carrer i la millor manera d'aconseguir-ho és potenciant-ho des de l'escola. L'interés de realitzar aquest treball naix de la necessitat personal de difondre la nostra música tradicional, perquè pense, com moltes altres persones, que disposem d'un patrimoni musical i cultural immens, extraordinari i quasi infinit tant en qualitat com en quantitat.

És per aquest motiu que la presència de la música en l'entramat social valencià, així com el seu desenvolupament a través de nombroses institucions, representen un dels trets característics i de més tradició a la nostra comunitat. Sense dubte, aquest ric context sonor suposa un important fet diferencial que ha de tindre un reflex adequat en l'ensenyament obligatori. L'escola ha d'aprofitar i, alhora, contribuir al manteniment i desenvolupament d'aquest patrimoni sociocultural comú, format per multitud d'organitzacions i infraestructures que fan de la participació i el gaudi de la música la seua raó de ser. (DECRET 108-2014 de 4 de juliol CECE)

Tot i que sí que es contempla al Decret la formació de l'alumnat en el nostre patrimoni sociocultural, s'ha trobat certa mancança en els continguts que treballen aquest aspecte. La interpretació de danses tradicionals valencianes és l'únic apartat explícit que busca desenvolupar aquest ensenyament i per tant s'hauria de reflexionar i donar-li a la música tradicional la importància que li correspon també als documents oficials d'ensenyament. Cal recordar, que l'estudi de la història ajuda a conèixer i conformar l'ésser humà en les seues pròpies arrels culturals, creant així una identitat pròpia. Per tant, si comprenem el passat, comprendrem millor el present, pel simple fet de ser els nostres orígens. D'aquesta manera, l'aula de Música serà el context on transmetre tota aquesta informació, intentant despertar l'interés en l'alumnat, ja que si no coneixem les nostres arrels, d'on venim, en definitiva, la identitat musical i cultural, no sabrem mai cap a quina direcció volem anar; perquè com deia el gran Vicent Andrés Estellés: Allò que val és la consciència de no ser res si no s'és poble.

Continuant amb el treball que ens ocupa, podem dir que és coneguda la tradició de tocar la dolçaina i el tabal en les festes dels pobles per anunciar la festa, ja ho recull així Salvador Seguí al Cancionero Musical de la Provincia de Valencia l'any 1980:

“La dulzaina y el tamboril son, en todas las comarcas valencianas, como heraldos obligados de toda celebración festiva. Desde los desfiles callejeros anunciadores de la llegada de las fiestas, hasta los diversos juegos y diversiones con que suelen éstas terminar, la dulzaina y el tamboril, pareja poco menos que inseparable, están siempre en la calle y sus ritmos y sonidos en el aire, amenizando toda suerte de actos: dianas, procesiones, danzas, cucañas, desfiles, albadas.”

Salvador Seguí (València, setembre 1980)

D'altra banda, seguint amb altres afirmacions trobem que la música tradicional i folklòrica valenciana la toquen i la canten persones que no tenen cap preparació acadèmica, el seu mitjà de transmissió no és escrit sinó oral i és anònima, o almenys no té un autor conegut. (Reig Jordi, 2010: 13). És per això que tota o, almenys, gran part de la música tradicional que coneixem en l'actualitat, ha arribat a nosaltres de viva veu transmetent-se de generació en generació. Aquesta afirmació té avantatges i inconvenients, ja que per una banda s'han pogut conservar ritmes i melodies que escrites de la manera convencional no hagueren tingut cabuda o per la seua particularitat hagueren estat modificades a un codi més estandarditzat; però per contra, el suport de transmissió d'aquestes melodies ha sigut menor que si s'hagueren escrit en una partitura. En definitiva, la música tradicional engloba una forma de vida, és a dir, està lligada a la quotidianitat de la gent, a les festes dels pobles, el treball, l'agitació social; tenen una funcionalitat que la música culta no té, i això ha desembocat en una rica cultura musical ben àmplia i complexa com ho és la població valenciana.

Així doncs, l'objectiu principal proposat en aquest treball final de grau és aconseguir fomentar i afavorir l'aprenentatge de la música tradicional valenciana a l'escola. Així com despertar i alimentar l'afició d'escoltar, gaudir i tocar música tradicional, fomentar l'estudi històric de les melodies tradicionals i conèixer la geografia valenciana, treballar en equip i valorar l'esforç de cada company o companya. Per tant, per a poder dur a terme aquests objectius, a continuació es detallaran la proposta metodològica, els materials i recursos emprats, la proposta de temporització anual, el desenvolupament de l'acció amb les fases que s'usarien per a fer possible l'estudi de les sis melodies transcrits i arrançades per a l'aula, l'avaluació qualitativa i quantitativa de l'acció i una mostra de la proposta feta.

3. METODOLOGIA

La proposta de plantejament metodològic per a la introducció de la música tradicional a l'aula de música es desenvoluparia en primer lloc amb l'apreciació: *percebre – apreciar, escoltar – veure*. (Porta, Vernia, 2015). Els xiquets i xiquetes per tal de poder aprendre, primer realitzaran un aprenentatge i una observació mitjançant arxius fonogràfics i audiovisuals, que més tard plasmaran en una fitxa documentació (exemple en pàg. 6). Per tant, aquesta música tradicional quedaria fonamentada amb una base històrica i geogràfica, en el context en què la música es canta i balla per tradicions, treball, festes religioses o lúdiques, etc. Així doncs, primer parlarem i posarem en valor les nostres arrels i tradicions.

El segon plantejament de l'experimentació: *cantar – tocar*. Com l'alumnat ja té una familiaritat amb les cançons escollides el següent pas és començar amb la part d'interpretació de les mateixes. En primer lloc, l'activitat consistiria en aprendre el ritme de la cançó emprant la Metodologia Kodály, quan aquest quedara clar per a tot l'alumnat passàriem a llegir les notes i finalment es cantaria la cançó amb acompanyament de piano per tal fer treball d'afinació. Després de les primeres lectures i el cant, passàriem a interpretar la partitura amb flautes; tot i que en aquest punt es podria usar el flabiol valencià com a instrument introductori de la dolçaina amb la mateixa finalitat. A més, a part de la interpretació amb flauta també s'aprendrà l'acompanyament amb instruments Orff (xil·lòfons i metal·lòfons) i d'aquesta manera relacionar tot l'aprenentatge de context històric i geogràfic, els instruments tradicionals i d'altres incorporats com els instruments d'aula.

El tercer plantejament seria el desenvolupament de la dansa: *ballar*. El moviment i la dansa requereixen que l'individu domine el seu propi cos en un espai concret i sàpiga expressar-se a través d'ell. Tal com diuen Lago i Espejo (2007), el moviment s'hauria d'entendre com una manera de desenvolupar la capacitat de comunicació i abstracció, l'elaboració de missatges significatius, la interpretació simbòlica de la realitat i la capacitat d'analitzar i reflexionar críticament. No obstant això, també es podria entendre com la inèrcia pròpia del cos. Per tant, podem dir que existeix una relació entre la música i el moviment i per reforçar aquestes idees, també drem a terme la investigació de les danses i balls de les melodies escollides i aprendrem a ballar-les mitjançant la Metodologia del moviment de Dalcroze.

Cal destacar també que aquests plantejaments metodològics es realitzaran de la mateixa manera en la resta de melodies recollides. Per tant una vegada l'alumnat ha après aquestos procediments, l'aprenentatge de la resta de melodies s'accelera considerablement ja que repetim el patró d'aprenentatge.

A més, les melodies recollides han sigut transcrites de manera rigorosa, ja siga escoltant els àudios de l'arxiu sonor de Fermín Pardo, com seguint l'escriptura ja feta a la Fonoteca de Materials de la Generalitat Valenciana o al Cançoner de la Província de València.

4. DESENVOLUPAMENT DEL TREBALL

4.1 Participants

El projecte està pensat per desenvolupar-se amb alumnat de 5é de Primària, és a dir, amb xiquets i xiquetes d'entre 10 i 11 anys. Tot i que, al DECRET 108-2014 de 4 de juliol el contingut interpretació de danses tradicionals valencianes el trobem establert a 4t de Primària, s'ha escollit treballar amb xiquets i xiquetes d'aquestes edats per la seua destresa, tant a nivell cognitiu com musical.

4.2 Materials

- Instruments de l'aula:

Instruments de vent	Instruments de percussió d'afinació determinada	Instruments de percussió d'afinació indeterminada
 <p>Flauta dolça</p> <p>Flabiol valencià</p>	 <p>Xilòfons</p> <p>Metalòfons</p>	 <p>Bombo</p> <p>Caixa</p> <p>Tabal</p> <p>Pandereta</p> <p>Aro</p> <p>Triangle</p>

- Recursos TIC:

Ordinadors de l'aula.

- Recursos creats: fitxes de documentació.

(MODEL)
FITXA DOCUMENTACIÓ DE LES MELODIES TRADICIONALS
Nom de la melodia:
Ubicació de la melodia:
Quan es tocava?
Quina funcionalitat tenia o té en l'actualitat?
Observacions:
Vídeos, fotografies o font sonora:

4.3 Temporalització

La proposta de treball del projecte *MARA* (Melodies arrelades per a l'aula de música) és la de desenvolupar un calendari de melodies al llarg de tot el curs escolar. Així doncs, el punt de partida per a començar a treballar les diferents melodies, seria parlar a mode d'activitat prèvia sobre el calendari festiu tradicional, posant d'exemple les festes patronals de cada poble, el Corpus, les festes relacionades amb els solsticis d'hivern i estiu o les festes de Nadal; sense haver de recórrer a festivitats importades d'Estats Units com el Halloween. Així doncs, agafant el calendari escolar i dividint-lo en els tres trimestres corresponents, a més de tindre en compte que l'alumnat de 5é de Primària sols té 1 h de classe de música a la setmana (dijous); els mesos d'octubre, novembre i desembre s'estudiarien les melodies tradicionals: *Palos I* (Titaguas), *Palos II* (Titaguas) i *Diana* (Vallanca).

OCTUBRE						
DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

NOVEMBRE						
DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

DESEMBRE						
DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Gener, febrer i març seria el torn per al *Bolero* (La Jana) i la *Correguda del gall* (Cocentaina).

GENER						
DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

FEBRER						
DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

MARÇ						
DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

A l'abril acabaria el projecte amb la *Dansà IV* (Bocairent). Maig ens serviria per fer un repàs dels balls i les sis melodies i a juny se celebrarien els assajos generals.

Finalment, el 18 de juny es realitzaria un concert amb totes les melodies i les danses estudiades per tal de mostrar el projecte a tota la comunitat educativa.

ABRIL						
DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

MAIG						
DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

JUNY						
DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

- Recerca d'informació, emplenament de la fitxa de documentació i posada en comú.
- Aprendre a tocar la melodia.
- Aprendre el ball de la melodia.
- Interpretar i ballar les danses.
- Assajos generals.
- Concert final de curs.

4.4 Desenvolupament de l'acció i fases

En primer lloc, iniciarem l'acció dialogant amb l'alumnat sobre el projecte *MARA*, explicarem que al llarg del curs s'estudiaran melodies tradicionals d'arreu del País Valencià, de nord a sud, per poder veure i comprendre els trets característics d'aquestes cançons. Presentarem per primera vegada les melodies escollides i la seua temporalització d'estudi al llarg del curs. També es mostrarà des d'un primer moment l'estructura del projecte per tal que quede clara i, a més, preguntarem si hi ha algun dubte o alguna pregunta i d'aquesta manera posarem el punt d'inici a l'acció.

La primera fase del projecte serà per tant agafar la primera melodia, en aquest cas, *Palos I* (Titaguas) i descobrir mitjançant la fitxa de documentació les sis preguntes a complimentar: nom de la melodia, ubicació de la mateixa, quan es tocava, quina funcionalitat tenia o té en l'actualitat, observacions i si hem trobat alguna font sonora, fotografia o vídeo. Per a realitzar aquesta tasca s'omplirà la fitxa documentació, anteriorment proporcionada, individualment o per parelles utilitzant els ordinadors de l'aula, tant per a escriure les respostes com per a buscar la informació adient a la xarxa. Quan aquest treball de recerca estiga finalitzat farem una posada en comú de tota la informació recollida per tal d'escriure col·lectivament una fitxa documentació final amb les respostes més aclaridores per a les qüestions requerides.

La segona fase de l'acció serà el torn d'aprendre a tocar la melodia. Ho farem pas a pas i de manera conjunta. Primer, establim mitjançant la Metodologia Kodály el ritme de la melodia, ho farem poc a poc, per frases musicals. Quan aquest estiga assolit, treballarem de la mateixa manera la lectura de notes, per a finalment cantar amb acompanyament de piano la melodia sencera. L'últim pas, serà agafar les flautes/flabiols per a interpretar la melodia de manera conjunta. Aquest procediment serà el que sempre s'usarà per a aprendre a tocar qualsevol melodia, ja siga per a tocar amb flauta o flabiol o bé per a fer-ho amb els instruments Orff, com són els xilòfons o els metalòfons. A més, també estudiarem el ritme dels instruments de percussió d'afinació indefinida.

La tercera fase de l'acció serà aprendre a ballar, en cas que la melodia tinga ball, amb l'ajuda d'un *ballaor* o *ballaora* del poble, tot i que si no fóra possible, podríem fer ús de tutorials de ball penjats a les xarxes.

La última fase és doncs, interpretar i ballar la melodia. Per a fer-ho, repartirem rols entre els i les alumnes, establim els grups d'interpretació (flautes/flabiols, xilòfons, metalòfons, percussió) i ball segons les preferències que tinga l'alumnat però també tenint en compte les dificultats o la predisposició que tinga cada alumne/a. El procés serà el mateix per a totes les melodies, tot i que els rols podran anar canviant per tal que l'alumnat siga conscient i prove tot el que fan la resta d'instruments o els balls.

Cal destacar que tot el treball anirà sent avaluat constantment amb una graella d'observació tant per a l'alumnat com per a les activitats proposades o el treball docent.

Graella d'observació	Sessió:			Data:	
Nom de l'alumne/a:					
Identitat de gènere:					
Nacionalitat:					
PEL QUE FA A L'ALUMNAT	GENS	POC	BASTANT	MOLT	OBSERVACIONS
1. Quan la mestra/e proposa una activitat, mostra una actitud d'atenció? És una actitud positiva?					
2. Manté una escolta activa?					
3. S'involucra en l'activitat? (nivell de participació)					
4. Les activitats de dansa el/la cohibeixen?					
5. Coordina el moviment del cos amb la música?					
6. Mostra una actitud de cooperació amb els companys/es?					
7. Hi ha comunicació entre el xiquet/a i la mestra/e?					

Graella d'observació	Sessió:			Data:	
PEL QUE FA A LES ACTIVITATS PROPOSADES					
	GENS	POC	BASTANT	MOLT	OBSERVACIONS
1. Els continguts són adequats?					
2. Canvien les activitats al llarg de la sessió?					
3. Augmenta la dificultat de les activitats de manera gradual?					
4. Les activitats resulten interessants per als/les alumnes?					
5. Les activitats es veuen pensades i organitzades?					
6. Les activitats combinen música i moviment?					

Graella d'observació	Sessió:			Data:	
PEL QUE FA AL TREBALL DOCENT					
	GENS	POC	BASTANT	MOLT	OBSERVACIONS
1. Mostra una actitud afectiva amb l'alumnat?					
2. Es fixa en l'actitud de l'alumnat?					
3. Actua amb respecte?					
4. Dóna reforç positiu a l'alumnat?					
5. Motiva els alumnes?					
6. Sap adaptar-se a cada moment dins l'aula?					
7. És autocrític/a i millora o canvia les activitats que no funcionen?					

Aquestes graelles d'observació serviran per a avaluar tot el procés d'aprenentatge de l'alumnat, analitzar les activitats proposades i el treball docent. Serviran tant per revisar si les tasques funcionen correctament com per a fer modificacions, en cas que siga necessari. D'aquesta manera, la qualificació quantitativa de l'avaluació trimestral o anual eixirà de la següent classificació qualitativa: 9-10 excel·lent (Molt), 7-8 notable (Bastant), 5-6 aprovat (Poc) i 0-4 suspès (Gens).

4.5 Disseny de la proposta

DANSÀ (IV) – BOCAIRENT

Objectius generals de l'Educació Primària:

- Conèixer i valorar els valors i les normes de convivència, respectar els drets humans, així com el pluralisme propi d'una societat democràtica.
- Desenvolupar hàbits de treball individual i en equip, d'esforç i de responsabilitat, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge.
- Adquirir habilitats per a la prevenció i resolució de conflictes, que permeten desenvolupar-se amb autonomia.
- Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, treballar per la igualtat i la no discriminació de persones amb discapacitat.
- Iniciar-se en la utilització, per a l'aprenentatge, de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació desenvolupant un esperit crític davant el missatges elaborats i rebuts.

Objectius musicals específics:

- Valorar la riquesa musical de la música tradicional valenciana en l'àmbit escolar.
- Descobrir i practicar els diferents ritmes musicals i els seus moviments expressius.
- Valorar el treball en equip.
- Fomentar la participació.

Continguts:

- Conèixer els diferents gèneres de la música tradicional (paloteo, diana, bolero, cercavila o dansà).
- Interpretació de danses tradicionals valencianes.
- Pràctica de la instrumentació.
- Posada en escena de la dansà.
- Visualització de vídeos o fotografies relacionades amb la música tradicional.
- Adquisició de les nocions de geografia i història.

Materials:

- Instruments de l'aula: flauta dolça/flabiol, xilòfons, metalòfons, tabal/caixa, bombo i pandereta.

Recursos:

- Ordinadors i fitxes documentació de les melodies.

Temporalització:

ABRIL						
DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

- Recerca d'informació, emplenament de la fitxa de documentació i posada en comú.
- Aprendre a tocar la melodia.
- Aprendre el ball de la melodia.
- Interpretar i ballar les danses.

Activitat 1: Recerca d'informació, emplenament de la fitxa de documentació i posada en comú.

FITXA DOCUMENTACIÓ DE LES MELODIES TRADICIONALS
Nom de la melodia: Dansà (IV)
Ubicació de la melodia: Bocairent és un poble situat a la comarca de la Vall d'Albaida. El tret més característic és el seu paisatge, ja que està situat en l'àmbit geogràfic i cultural de la serra de Mariola. Actualment té 4214 habitants.
Quan es tocava? Les Danses es ballen a Bocairent, de manera documentada des de principis del S.XVII, a les acaballes de l'estiu. Si bé abans es ballaven els dies 29,30 i 31 d'agost i els dies 1 i 2 de setembre, des de 1982 es ballen del 23 al 27 d'agost. Es va canviar la celebració de les Danses als dies del 23 al 27 d'agost, per fer coincidir les nits de Danses amb el període de vacances de la majoria de la gent: el mes d'agost, però abans del dia de sant Agustí, que és el 28 d'agost, i es va traslladar la Cavalcada al dia 22 d'agost, de manera que van quedar configurades les festes del 22 al 28 d'agost, tal com se celebren a dia de hui.
Quina funcionalitat tenia o té? De les Danses de Bocairent, cal dir que segons el Llibre de la Confraria Minerva, en el segle XVII tenien lloc amb ocasió del Corpus. Així, en 1609 s'anota que "als que dansaren en los dia i octava (de Corpus)"; després en 1619 s'anota que "s'han pagat per les danses del dia (de Corpus) i tota la octava 2 L"; i en tercer lloc veiem que en 1660 s'esmenten així mateix "les Danses" al voltant del Corpus. Segons la tradició, les Danses es ballaven a la llum de dos grans fogueres, aguantades per dos graelles molt grans (fins al segle XX), ja que al 1896 es va inaugurar l'enllumenat elèctric de Bocairent. En 1819 hi ha

constància d'açò, ja que el Llibre de l'Hospital consigna que en l'esmentat any 16 s'ingressaren 16 sous "que dio de limosna D. Tomás Belda (Alcalde) por las danzas de San Agustín", i en 1821 se'ns esclareix que 16 sous són "por el alquiler de las parrillas de las danzas de San Agustín"

Observacions:

Les Danses, la Dansa, la Dansa Plana, la Xàquera Vella, el Ball Pla, el Ball de Plaça és la manifestació folklòrica, més antiga, més estesa i més viva de Bocairent, de les comarques de la Mariola i de tot el territori valencià.

L'estructura que segueixen les Danses és la d'una comitiva formada per parelles, distribuïdes en quadres de dos en dos i dirigides des del Cap de Dansa fins a la cua.

Les Danses de Bocairent, sempre s'han ballat als sons de l'acompanyament musical de la dolçaina i el tabalet. Així, les primeres referències històriques als "dolçainers i tabaletes" a Bocairent, les trobem als populars "musichs de tabal y dolçaina", com també "les cheremites", entre 1601 i 1636, amb ocasió de les grans solemnitats de "Corpus Christi" i "Consagració de l'Església" (22 de febrer).

Vídeos, fotografies o font sonora:

Activitat 2: Aprendre a tocar la melodia.

Aprenem a tocar la melodia *Dansà (IV)* de Bocairent. Ho farem pas a pas i de manera conjunta. Aquesta activitat, estarà dividida en dos sessions (9 d'abril i 16 d'abril).

Sessió 1 (9 d'abril):

En la primera sessió, establim mitjançant la Metodologia Kodály el ritme de la melodia de flauta/flabiol, ho farem poc a poc, per frases musicals. Quan aquest estiga assolit, treballarem de la mateixa manera la lectura de notes, per a finalment cantar amb acompanyament de piano la melodia sencera. L'últim pas, serà agafar les flautes/flabiol per a interpretar la melodia de manera conjunta.

Repetirem el mateix procediment per a aprendre a tocar amb els instruments Orff (xilòfons i metalòfons).

Sessió 2 (16 d'abril):

La segona sessió de l'activitat "Aprendre a tocar la melodia" estarà destinada a tocar el ritme dels instruments de percussió d'afinació indefinida (tabal/caixa, bombo i pandereta). Establirem mitjançant la Metodologia Kodály el ritme que fa cada instrument i farem jocs de dur la pulsació amb pilotes de tennis. Quan els tres ritmes estiguen clars, passarem a tocar conjuntament la cançó (melodia, acompanyament i percussió).

Dansà de Bocairent

(IV)

Transcripció de la gravació
les Danses en la Vall d'Albaida
Fonoteca de materials.
Gerenaliat Valenciana.

Bocairent

The musical score is for the piece 'Dansà de Bocairent' (IV). It is written in 3/4 time with a tempo marking of quarter note = 60. The score is arranged for a full orchestra and includes percussion. The instruments listed are Flauta/Flabiol, Xilòfon, Metalòfon, Tabal, Bombo, and Pandereta. The score is divided into three systems, with measures 1-5, 6-8, and 9-13. The first system includes a first ending bracket. The second system includes a second ending bracket. The percussion parts (Tabal, Bombo, Pandereta) are written in a simplified notation using stems and flags to indicate rhythm. The woodwind and string parts are written in standard musical notation.

Activitat 3: Aprendre el ball de la melodia.

En aquesta sessió (23 d'abril), aprendrem el ball de la melodia *Dansà (IV)* de Bocairent mitjançant la següent imatge exemplificadora del ball.

Però abans de posar-nos en matèria, farem jocs de ball lliure.

Joc de portar la pulsació

Escollirem diverses músiques, a l'atzar, tradicionals o no i de diferents estils musicals i haurem de caminar per tot l'espai de l'aula segons la pulsació de cada cançó.

Variació 1: Haurem de caminar "de puntetes"

Variació 2: Caminarem com si el nostre cos pesara 100 tones.

Variació 3: Caminarem alçant el braç contrari al peu que ha caminat.

Variació 4: Caminarem en cadena de 4 persones xafant sols amb el taló.

La última variació ens deixarà els grups formats de 4 en 4 per tal de començar a treballar la dansa o ball pla. Farem dos fileres i ens col·locarem per parelles. Ensenyarem amb l'exemple anterior els sis passets que té la dansa i començarem, a poc a poc, a ballar. El treball serà conjunt amb tota la classe, tot i que tindrem una parella assignada en la qual ens podem recolzar i ajudar a que ens isquen els passos de dansa.

Una vegada el pas quede clar, posarem l'àudio de la *Dansà (IV)* de Bocairent i dansarem tots i totes juntes.

El 30 d'abril com a última activitat del disseny de proposta interpretarem i ballarem la dansa apresada.

5. CONCLUSIONS I DISCUSSIONS

La realització d'aquest treball ha ampliat la meua capacitat de relació, reflexió i organització dels continguts estudiats durant la formació acadèmica del Grau en Mestre/a d'Educació Primària.

Aquest treball ha tingut gran interès per a mi perquè m'ha servit per a continuar aprenent sobre la música tradicional valenciana, les costums que van lligades a aquesta, conèixer el nostre passat i comprendre el present, relacionar continguts històrics amb musicals, valorar l'aportació de la música en el pla educatiu formal, aprendre a reflexionar sobre com ensenyar aquestes melodies als xiquets i xiquetes en una aula de música, a més de què amb la realització d'aquest Treball Final de Grau, he vinculat la meua vivència quotidiana amb la meua formació acadèmica, cosa que ha suposat per a mi una satisfacció personal. Els objectius plantejats han sigut realistes i adequats a 5é de Primària, fàcilment assolibles. No obstant això, també he de dir que s'ha quedat en el tinter la realització de la part pràctica, aprendre a tocar i ballar les melodies a l'aula de música, si més no, la part de recerca ha estat realitzada i les partitures escollides han sigut transcrits i adaptades per als instruments de l'aula en un treball rigorós d'escriptura, a més d'haver seguit amb un criteri d'elecció segons la dificultat que presentava cada melodia, seleccionant o no la partitura en qüestió.

He de dir que la continuïtat d'aquesta tasca està assegurada. Finalment han sigut sis les melodies escollides per a treballar en un futur a l'aula (*Palos I, Palos II, Diana, Bolero, Correguda de gall i Dansà*), ja que la mancança d'hores lectives no permet exprémer més el calendari; per tant, com m'he trobat amb aquesta limitació de temps, em propose estendre el projecte al llarg dels anys per anar ampliant el recull de melodies i d'aquesta manera vertebrar encara més el territori valencià mitjançant la música i l'escola, realitzant cada curs una investigació com la realitzada però amb melodies distintes.

Pel que fa a les limitacions del treball, podem dir que aquest es basa únicament en melodies tradicionals valencianes; tot i que és l'interés que es buscava per posar en el centre de la qüestió el nostre patrimoni sociocultural i musical, podria suposar un tancament des de l'aula cap a altres tipus de músiques o preferències musicals que poguera tindre l'alumnat. Per aquest motiu, una acció futura, és a dir, fent seguida del projecte que ens ocupa, seria ampliar la cerca de melodies a nous territoris, ja foren de la península ibèrica, centreeuropees, de la cultura mediterrània o d'arreu del món i així tindre una visió global del que són les músiques tradicionals en cada cultura, portant a l'aula noves formes de veure i entendre el món mitjançant la música.

Per a finalitzar, em quede amb la idea de Jordi Reig, la música tradicional valenciana la toquen i la canten persones que no tenen cap preparació acadèmica, el seu mitjà de transmissió no és escrit sinó oral i és anònima, o almenys no té un autor conegut. Siguem persones anònimes que mitjançant l'educació i la música fem que els xiquets i les xiquetes de l'actualitat s'emocionen per aprendre i gaudir, que no renunciem als seus orígens, però que miren al futur amb l'entusiasme de saber d'on venim i cap a on volem anar.

6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

6.1 Bibliografia

Llibres

- Reig, J. (2010). La música tradicional valenciana un llenguatge particular. Recuperat de <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3922170>
- Reig, J. (2011). La música tradicional valenciana, una aproximació etnomusicològica. Institut Valencià de la Música – Generalitat Valenciana.
- Seguí, S. (1980). Cancionero Musical de la Provincia de Valencia. Institución Alfonso El Magnánimo – Diputación Provincial de Valencia.
- Porta, Vernia (2015). Aprendiendo a ser maestro. Didáctica de la Expresión Musical.
- Lago, Espejo (2007). El movimiento y la danza: su importancia dentro del currículum de primaria. Educación y futuro. Recuperat de <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2392481>

Legislació

- DECRET 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana. [2014/6347]

6.2 Webgrafia

- Documentació melodies:
<https://ivc.gva.es/val/musica-val/publicacions/fonoteca-de-materials-vols-i-vi-lp>
- Documentació Titaguas:
<http://www.titaguas.es/content/historia>
<https://ca.wikipedia.org/wiki/Titaig%C3%BCes>
<http://www.blogdances.es/los-videos-las-danzas-infantiles-procesion-titaguas-ya-youtube/>
- Documentació Vallanca:
<http://www.vallanca.es/page/musica>
<http://www.vallanca.es/page/fiestas-tradiciones-locales>
<https://ca.wikipedia.org/wiki/Vallanca>
- Documentació La Jana:
<http://www.lajana.es/la-jana/localitzacio>
<http://www.lajana.es/la-jana/historia>
<http://www.lajana.es/la-jana/festes>
https://ca.wikipedia.org/wiki/La_Jana
- Documentació Cocentaina:
<https://www.cocentaina.es/>
<https://ca.wikipedia.org/wiki/Cocentaina>
<http://www.xn--estudiantladolaina-lvb.com/uploads/Partitures/Correguda%20del%20gall%20de%20Cocentaina.pdf>
- Documentació Bocairent:
<http://www.bocairent.es/>
<https://ca.wikipedia.org/wiki/Bocairent>
http://www.bocairent.es/sites/default/files/u14/2017/bici_dances_document_per_a_exposicio_publica.pdf
<https://www.bocairent.org/ca/tours/les-dances-de-st-agusti/>

ANNEXOS

FITXA DOCUMENTACIÓ DE LES MELODIES TRADICIONALS
Nom de la melodia: Palos I
Ubicació de la melodia: Titaguas, és un poble valencià situat a la comarca dels Serrans, amb terreny accidentat forma part de la Serra de Javalambre i és regat pel riu Túria. Actualment té 459 habitants.
Quan es tocava? Les danses infantils de processó de Titaguas es ballaven i ballen quan baixa la Mare de Déu del Remei de l'ermita, i també quan és retornada a la mateixa. Això passa cada set anys, en ocasió de les “festes grosses” d'aquest poble de la comarca dels Serrans.
Quina funcionalitat tenia o té? Retre homenatge festiu religiós a la Mare de Déu del Remei.
Observacions: La dansa es ballava i es balla seguint la melodia. Consta de dos series de quatre colps que percudeixen en parelles per baix, utilitzant un sol pal cada dansant (el de la mà dreta). Altres dos series de quatre colps percudits també per parelles, dalt, utilitzant cada dansant els dos pals creuats al colpejar.
Vídeos, fotografies o font sonora: https://youtu.be/btrPpFR1Cms

PALOS I

Danses guerrerres

Recopilació: Fermín Pardo
Adaptació: Alejandro Blay

www.lainestable.com

Titaguas

$\text{♩} = 98$

Dolçaina/Flauta
Xilòfon
Metalòfon
Tabal
Bombo
Pandereta

This system contains the first five measures of the piece. It features six staves: Dolçaina/Flauta (treble clef, G major, 2/4), Xilòfon (treble clef, G major, 2/4), Metalòfon (treble clef, G major, 2/4), Tabal (percussion, 2/4), Bombo (percussion, 2/4), and Pandereta (percussion, 2/4). The Dolçaina/Flauta part begins with a quarter rest followed by a quarter note G4, then a series of eighth notes. The Xilòfon part has a quarter rest followed by eighth notes. The Metalòfon part has a quarter rest followed by chords. The Tabal part has a quarter rest followed by eighth notes with grace notes. The Bombo and Pandereta parts have quarter notes.

6

Fine

Fl.
Xil.
Met.
Tb.
Bb.
Pand.

This system contains measures 6 through 10. It features six staves: Fl. (treble clef, G major, 2/4), Xil. (treble clef, G major, 2/4), Met. (treble clef, G major, 2/4), Tb. (percussion, 2/4), Bb. (percussion, 2/4), and Pand. (percussion, 2/4). The Fl. part continues with eighth notes. The Xil. part has eighth notes. The Met. part has chords. The Tb. part has eighth notes with grace notes. The Bb. and Pand. parts have quarter notes. The system ends with a double bar line and repeat dots.

Recopilació TFG Marta Lapuerta

FITXA DOCUMENTACIÓ DE LES MELODIES TRADICIONALS

Nom de la melodia: Palos II

Ubicació de la melodia: Titaguas, és un poble valencià situat a la comarca dels Serrans, amb terreny accidentat forma part de la Serra de Javalambre i és regat pel riu Túria. Actualment té 459 habitants.

Quan es tocava? Les danses infantils de processó de Titaguas es ballaven i ballen quan baixa la Mare de Déu del Remei de l'ermita, i també quan és retornada a la mateixa. Això passa cada set anys, en ocasió de les "festes grosses" d'aquest poble de la comarca dels Serrans.

Quina funcionalitat tenia o té? Retre homenatge festiu religiós a la Mare de Déu del Remei.

Observacions:

La dansa es ballava i es balla seguint la melodia. Consta de dos series de tres colps cadascuna que percudeixen en parelles per baix, utilitzant un sol pal cada dansant (el de la mà dreta). Altres dos series de quatre colps percudits també per parelles, dalt, utilitzant cada dansant els dos pals creuats al colpejar. Un final de dansa que consta de tres colps, de la mateixa forma que la part anterior però més ràpids.

Vídeos, fotografies o font sonora: <https://youtu.be/lg5vjWHcAEI>

PALOS II

Danses guerrerres

Recopilació: Fermín Pardo

Adaptació: Alejandro Blay

www.lainestable.com

Titaguas

Dolçaina/Flauta

Metalòfon

Bombo

13 Flt.

Met.

Bb.

Fine

Recopilació TFG Marta Lapuerta

FITXA DOCUMENTACIÓ DE LES MELODIES TRADICIONALS

Nom de la melodia: Diana

Ubicació de la melodia: Vallanca és un poble valencià situat a la comarca del Racó d'Ademús. De forma escalonada, en el vessant sud d'un turó, a 973 m d'altitud. Actualment té 126 habitants.

Quan es tocava? Es tocava a les 8 del matí del dia de la festa grossa, Sant Roc.

Quina funcionalitat tenia o té? La funcionalitat era i és despertar a la gent del poble per a anar a missa de 9 en honor al patró Sant Roc. D'aquesta manera els veïns i veïnes acudien a la plaça de l'església per escoltar la missa i posteriorment pujar a l'ermita.

Observacions:

Vallanca compta, amb una tradició musical popular, única en la comarca. Els experts gaiters vallanquers eren reclamats en totes les festes del Racó d'Ademús per animar els balls, solemnitzant processos i intervencions en qualsevol acte festiu.

Vídeos, fotografies o font sonora:

Pita y caja, Vallanca.

DIANA

Transcripció: Paco Bessó

Vallanca

Musical score for the first system of 'DIANA'. It features five staves: Flauta/Flabiol (Flute/Flute), Xilòfon (Xylophone), Metelòfon (Maracas), Pandereta (Castanets), and Bombo (Bass Drum). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The Flauta/Flabiol part begins with a quarter rest followed by a quarter note, then continues with a melodic line. The Xilòfon part starts with a whole rest, followed by eighth-note patterns. The Metelòfon part consists of chords. The Pandereta and Bombo parts provide a rhythmic accompaniment with eighth-note patterns.

Musical score for the second system of 'DIANA', starting at measure 10. It features five staves: Fl. (Flute), Xil. (Xylophone), Met. (Maracas), Pand. (Castanets), and Bb. (Bass Drum). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The Fl. part has a melodic line with eighth-note runs. The Xil. part has eighth-note patterns. The Met. part consists of chords. The Pand. and Bb. parts provide a rhythmic accompaniment with eighth-note patterns.

Recopilació TFG Marta Lapuerta

FITXA DOCUMENTACIÓ DE LES MELODIES TRADICIONALS

Nom de la melodia: Bolero

Ubicació de la melodia: La Jana és poble valencià situat a la comarca del Baix Maestrat. El terme de la Jana, de poca extensió, està ubicat en terreny suaument ondat. La Jana limita amb Canet lo Roig, Traiguera, Cervera del Maestrat, Sant Mateu i Xert.

Quan es tocava? Es tocava i ballava durant les festes patronals del poble

Quina funcionalitat tenia o té? No trobem una funcionalitat específica però podríem dir que aquesta seria per retre homenatge festiu religiós durant les festes.

Observacions:

La melodia es recull al volum III de la Música Tradicional Catalana. Publicat el 1983.

Vídeos, fotografies o font sonora: -

Bolero

Font: CRIVILLÉ I BARGALLÓ,
Josep, Música Tradicional Catalana III,
dances, pag 119, Publicacions Clivis,
col·lecció Neuma, Barcelona, 1983

La Jana

$\text{♩} = 50$

Flauta/Flabiol
Xilòfon
Metalòfon
Bombo
Triangle

Detailed description: This system contains the first six measures of the Bolero. The Flauta/Flabiol part starts with a quarter rest followed by a quarter note G4, then a series of eighth notes. The Xilòfon part plays a steady eighth-note pattern. The Metalòfon part provides harmonic support with chords. The Bombo and Triangle parts provide a rhythmic accompaniment with quarter and eighth notes.

Fl.
Xil.
Met.
Bb.
Trgl.

Detailed description: This system contains measures 7 through 14. Measure 7 is marked with a '7'. Measures 8-9 are the first ending, and measures 10-11 are the second ending. The Fl. part has a melodic line with some grace notes. The Xil. part continues its eighth-note pattern. The Met. part has chords. The Bb. and Trgl. parts continue their rhythmic accompaniment.

Fl.
Xil.
Met.
Bb.
Trgl.

Detailed description: This system contains measures 15 through 22. The Fl. part continues its melodic line. The Xil. part continues its eighth-note pattern. The Met. part has chords. The Bb. and Trgl. parts continue their rhythmic accompaniment.

FITXA DOCUMENTACIÓ DE LES MELODIES TRADICIONALS

Nom de la melodia: Correguda del gall.

Ubicació de la melodia: Cocentaina, un municipi valencià de la comarca del Comtat, de la qual és capital. Ubicada entre la serra de Mariola i el riu Serpis, té una població d'11.591 habitants.

Quan es tocava? A les festes majors de la vila.

Quina funcionalitat tenia o té? Amenitzar la festa amb dolçaina i tabal.

Observacions: "Un dels costums semidesapareguts que tenia lloc al poblets per la festa major era la Correguda del gall (encara tenen lloc en algun poblet). La qual consisteix en posar un pollastre a la meta. Els corredors surten d'un lloc determinat i el primer que arriba on és el pollastre resulta guanyador. Mentre duren les corregudes els *donsainers* o xirimiters de la comarca que amenitzen la festa executen ço descrit junt amb el tabaleter. Ço ens ho ha indicat en Francesc Pastor "Quico el Frare" de 64 anys. Popular tabaleter (redoblant o caixa). Es interessant aquest Sr. que és fill d'un del tabaleters de més fama que existiren en torn a la Vila de Concentaina"

Treball de camp realitzat per Just i Joaquin Sansalvador el 11-09-1924.

Vídeos, fotografies o font sonora:

Correguda de gall Cocentaina.mp3

CORREGUDA DEL GALL

07/09 Mal Passet

Cocentaina

The musical score is arranged in three systems. The first system (measures 1-6) includes parts for Flauta/Flabiol, Tabal, Bombo, Pandereta, and Triangle. The Flauta/Flabiol part features a melody with triplets. The Tabal part has a complex rhythmic pattern with accents. The Bombo part has a steady quarter-note rhythm. The Pandereta and Triangle parts have simple rhythmic patterns. The second system (measures 7-12) includes parts for Fl. (Flute), Tb. (Trumpet), Bb. (Baritone), Pand. (Pandereta), and Trgl. (Triangle). The Fl. part has a melody with triplets. The Tb. part has a complex rhythmic pattern with accents. The Bb. part has a steady quarter-note rhythm. The Pand. and Trgl. parts have simple rhythmic patterns. The third system (measures 13-15) includes parts for Fl. (Flute), Tb. (Trumpet), Bb. (Baritone), Pand. (Pandereta), and Trgl. (Triangle). The Fl. part has a melody with triplets. The Tb. part has a complex rhythmic pattern with accents. The Bb. part has a steady quarter-note rhythm. The Pand. and Trgl. parts have simple rhythmic patterns.

FITXA DOCUMENTACIÓ DE LES MELODIES TRADICIONALS

Nom de la melodia: Dansà (IV)

Ubicació de la melodia: Bocairent és un poble situat a la comarca de la Vall d'Albaida. El tret més característic és el seu paisatge, ja que està situat en l'àmbit geogràfic i cultural de la serra de Mariola. Actualment té 4214 habitants.

Quan es tocava? Les Danses es ballen a Bocairent, de manera documentada des de principis del S.XVII, a les acaballes de l'estiu. Si bé abans es ballaven els dies 29,30 i 31 d'agost i els dies 1 i 2 de setembre, des de 1982 es ballen del 23 al 27 d'agost. Es va canviar la celebració de les Danses als dies del 23 al 27 d'agost, per fer coincidir les nits de Danses amb el període de vacances de la majoria de la gent: el mes d'agost, però abans del dia de sant Agustí, que és el 28 d'agost, i es va traslladar la Cavalcada al dia 22 d'agost, de manera que van quedar configurades les festes del 22 al 28 d'agost, tal com se celebren a dia de hui.

Quina funcionalitat tenia o té? De les Danses de Bocairent, cal dir que segons el Llibre de la Confraria Minerva, en el segle XVII tenien lloc amb ocasió del Corpus. Així, en 1609 s'anota que "als que dansaren en los dia i octava (de Corpus)"; després en 1619 s'anota que "s'han pagat per les danses del dia (de Corpus) i tota la octava 2 L"; i en tercer lloc veiem que en 1660 s'esmenten així mateix "les Danses" al voltant del Corpus. Segons la tradició, les Danses es ballaven a la llum de dos grans fogueres, aguantades per dos graelles molt grans (fins al segle XX), ja que al 1896 es va inaugurar l'enllumenat elèctric de Bocairent. En 1819 hi ha constància d'açò, ja que el Llibre de l'Hospital consigna que en l'esmentat any 16 s'ingressaren 16 sous "que dio de limosna D. Tomás Belda (Alcalde) por las danzas de San Agustín", i en 1821 se'ns esclareix que 16 sous són "por el alquiler de las parrillas de las danzas de San Agustín"

Observacions:

Les Danses, la Dansa, la Dansa Plana, la Xàquera Vella, el Ball Pla, el Ball de Plaça és la manifestació folklòrica, més antiga, més estesa i més viva de Bocairent, de les comarques de la Mariola i de tot el territori valencià.

L'estructura que segueixen les Danses és la d'una comitiva formada per parelles, distribuïdes en quadres de dos en dos i dirigides des del Cap de Dansa fins a la cua.

Les Danses de Bocairent, sempre s'han ballat als sons de l'acompanyament musical de la dolçaina i el tabalet. Així, les primeres referències històriques als "dolçainers i tabaletes" a Bocairent, les trobem als populars "musichs de tabal y dolçaina", com també "les cheremites", entre 1601 i 1636, amb ocasió de les grans solemnitats de "Corpus Christi" i "Consagració de l'Esglesia" (22 de febrer).

Vídeos, fotografies o font sonora:

Dansà de Bocairent

(IV)

Transcripció de la gravació
les Danses en la Vall d'Albaida
Fonoteca de materials.
GerenaIat Valenciana.

Bocairent

$\text{♩} = 60$

Flauta/Flabiol

Xilòfon

Metalòfon

Tabal

Bombo

Pandereta

6

Fl.

Xil.

Met.

Tb.

Bb.

Pand.

9

Fl.

Xil.

Met.

Tb.

Bb.

Pand.